

MŪSU LIETUVA

LKA

NR. 6 (1945) - SEMANARIO - 1986 - VASARIIS - FEVEREIRO 13 D. Cr\$.2.500 R.Juatindiba,28 - Pque. da Moóca - 03124 SAO PAULO, Tel273-0338

1986

1986

FFFS

OOO

PARÓQUIA S. JOSÉ
VILA ZELINA

SEMANARIO

MŪSŲ
LIETUVA

"NOSSA LITUANIA"

Metinė prenumerata Brazilijoje Cr\$. 150.000

Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 35 Dol.

Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikoje 60 Dol.

GARBĖS PRENUMERATORIUS Cr\$. 250.000

Užuojautes, Sveikinimai ir Skelbimai (Anúncios) mokami už skilties (Coluna) centimetrą Cr. 10,000

Už skelbimų kalbą ir turinį, Redakcija neatsako. Rašiniai gražinami tik autoriui prašant.

Straipsnius ir Korespondenciją Redakcija taisy bei tvarko savo nuožiūra.

Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėjų nuomonę.

Čekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti FRANCESCO GAVENAS ar PETRAS RUKŠYS vardu.

Rua Juatundiba, 28 Parque da Mooca - CEP 03124

São Paulo - Brasil

Diretor Responsável: VYTAUTAS BACEVIČIUS

Administrador: PETRAS RUKŠYS

Redige Equipe Editorial - Fone: 273-0338

Atskiro numerio kaina Cr\$. 2.500

Į P. Ameriką oro paštu: 45 Dol.

I tolimus kraštus: 75 Dol.

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr\$. 200.000

TRYS VYSKUPO JULIJONO STEPONAVIČIAUS SUKAKTYS

1986 m. sausio 24 sukanka 25 metai nuo Vilniaus arkivyskupijos apaštalinio administratoriaus vyskupo Julijono Steponavičiaus neteisėto ištrėmimo. Prieš 31 metų įvyko Julijono Steponavičiaus vyskupiški šventinimai, kurių dėka Lietuvos sostinė, 1958 m. mirus vyskupui Kazimierui Paltarokui, neliko be savo vyskupo. Prieš pat Panevėžio vyskupo Paltaroko mirtį, popiežius Pijus XII 1957 m. paskyrė vyskupą Steponavičių abiejų vyskupijų – Panevėžio ir Vilniaus – apaštalinio administratorium. Bet 1961 m. J. E. Vyskupas Steponavičius buvo sovietų ištrėmtas už Vilniaus arkivyskupijos ribų į tolimą Lietuvos užkampį – Žagarę, Joniškio rajone.

Vyskupui Steponavičiui uždėjo namų areštą Žagarėje, nes jis atsisakė įvykdyti neteisėtus antikonstitucinius ir anti-humaniškus valdžios reikalavimus, būtent Religinių reikalų įgalotinio įsakymu kunigams uždrausti vaikus ruošti Pirmajai Komunijai ir leisti įgalotiniui tvarkyti kunigų skyrimus. Vyskupas Julijonas Steponavičius parašė pareiškimą sovietinės ministrų tarybos pirmininkui, gindamas religijos laisvę.

Šiomet Vyskupas Steponavičius švenčia ir dar dvi laimingesnes sukaktuvines šventes. Birželio 21 sukanka jo 50 metų kunigyستės jubiliejus, o gimtadienio dieną, spalio 18, jam sueina 75 metai.

Vysk. Julijonas Steponavičius gimė 1911 m. Miciūnų kaime, Gervečių parapijoje, Vilniaus apskrityje, neturtingo ūkininko šeimoje. Jo tėvas buvo lietuviškų organizacijų veikėjas, kovojęs už lietuvių kalbą bažnyčioj, mokykloj, savivaldybėj. Julijonas baigė Vilniuje Vytauto Didžiojo gimnaziją ir Vilniaus universitetą teologijos magistro laipsniu, kunigu

Vysk. J. Steponavičius, kuriam bolševikai neleisdžia eiti pareigų ir laiko ištrėmę iš Vilniaus.

įšventintas 1936 m. Buvo paskirtas mokytoju ir kapelionu Gardine, Palūšėj, Daugelišky, ėjo Švenčionių dekanu pareigas.

Gilus išsimokslinimas, sielovados partitis, kunigiškas uolumas buvo tos savybės, dėl kurių kun. Julijonas buvo parinktas Lietuvos sostinės vyskupu ir konsekruotas 1955 m. rugsėjo 11.

Visos tikinčiųjų bei kunigų pastangos atitaisyti 1961 m. ištrėmimą ir šią Lietuvos Bažnyčiai padarytą skriaudą iki šiol nedavė jokių vaisių. Tačiau lietuvių vyskupo nepalaužiamas tikėjimas, jo meilė Dievui, Bažnyčiai ir Tėvynei Lietuvai, jo ištikimybė tiesai ir vyskupiškai misijai,

net iš niūrios tremties spinduliuoja Lietuvai ir pasauliui.

Yra pagrįsti spėjiojimai, kad 1979 m. popiežiaus Jono Pauliaus II paskirtas kardinolas "in pectore" yra Vilniaus vyskupas Julijonas Steponavičius.

1980 m. rugsėjo 10 vysk. Steponavičiui buvo leista jeiti į Vilnių paminėti savo įšventinimo į vyskupus 25 metų jubiliejų. Kadangi Vilniaus katedra paversta

Lietuvos Kronikos Sąjunga Kroniką paskleidžia 138 valstybėse knygomis. lietuvių, anglų, ispanų ir prancūzų kalbomis. Tai yra neįkainuojamos vertės bibliotekinė medžiaga universitetams, žinių agentūroms, dvasiškiams, politikams, tarptautinėms organizacijoms.

Šiuo metu Jūsų ypatingos pagalbos prašau Lietuvos Kronikos Sąjungai, baigiančiai ruošti L.K.B. Kronikos anglų, ispanų ir prancūzų kalbomis šeštusius tomus ir lietuvių kalba devintąjį tomą. Įvertinkime Sąjungos pasišventimą ir dosnia ranka padėkime Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikai pilnai atsiekti savo tikslą.

Aukas prašoma siųsti: The Society of the Chronicle of Lithuania, Inc. – 6825 S. Talman Ave. Chicago, IL 60629, U.S.A.

Paulius A. Baltakis, OFM
Vyskupas lietuviams katalikams už Lietuvos ribų.

VALYMAI OKUPOUOTOJE LIETUVOJE

Prieš keletą mėnesių Sovietų Sąjungos Aukščiausios Tarybos Prezidiumas pareiškė eilę kritiškų pastabų liečiančių LTSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumo veiklą. Ryšium su tuo, Maskvos patvarkymu Lietuvoje padaryta eilė pakeitimų. A. Barkauskas, Aukšč. Tarybos pirmininkas atleistas į pensiją, nauju pirmininku, Griškevičiui pasiūlius, išrinktas Riggaudas Bronislavas Songaila; Aukšč. Tarybos pirm. pavaduotoja Leokadija Diranskaitė-Piliušenko taip pat atleista į pensiją. Ją pakeitė Vanda Klikūnienė. Ministerijų Kabineto pirmininku išrinktas Vytautas Sakalauskas. Taip pat atleistas V. Kardamavičius iš organizacinio partinio darbo skyriaus vedėjo ir kandidato į biuro narius pareigų.

Grūmyko paskelbė, kad A. Barkauskas atleistas iš Sovietų Sąjungos Aukšč. Tarybos pirminko pavaduotojo pareigų ir jo vieton paskirtas Ringaudas Br. Songaila.

(ELTA)

FÁBRICA DE GUARDA - CHUVAS

Guarda Chuvas de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças.

Mini-sombrinhas, tipo Italiano e Alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Rua Coelho Barradas, 104 - V. Prudente - Fone: 274-0677

Res.: 274-4886

CIRURGIÕES DENTISTAS

Dr. Jonas Niciporciukas

Dr. Paulo R. Niciporciukas

Rua Cap. Pacheco Chaves, 1206 - 10 and.

V. Prudente - Fone: 273-6696

MINTYS VASARIO

16 DIENĄ

TĖVIŠKĖS AIDAI

Šiomet švenčiame Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 68-tąsias metines. Jau 46-tą kartą švenčiame Lietuvai nepriklausomybę praradus ir 42-rą kartą gyvendami išėivijoje.

Ši šventė savo svarba, savo didingumu ir prasmingumu turi paliesti kiekvieno lietuvių - jauno ar seno, pačias sielos gelmes, sukelti jausmus, suneraminti sąžinę ir pažadinti prisiminimus.

Šios šventės proga turime kiek sustoti, į kaip kai kuriuos šios dienos reikšmės aspektus giliau pažvelgti ir bent trumpai juos pasvarstyti.

Kas yra Vasario šešioliktoji? Rodosi čia yra paprastas klausimas, į kurį atsakymą daug metų mums Lietuvoje aiškino tėvai, mokytojai, organizacijų vadovai, spauda, radijo - visi mes buvom mokomi ir visi supratom, kad ši diena yra šimtą dvidešimt su viršum metų trukusios tautos kovos laimėjimas, svajonių įsikūnijimas, laisvės žiburis uždegimas.

Tiesa, mūsų tautos ilgoje ir taip spalvingoje praeityje buvo daugybė dienų, kurios savo didele svarba vienaip ar kitaip atžymėjo tautos nueitą kelią. Štai, Mindaugo karūnavimasis Lietuvos karaliumi. Lietuvos istorikų nuomone šis, prieš 753 m. Mindaugo padarytas aktas, yra pats svarbiausias įvykis Lietuvos istorijoje, atžymintis Lietuvos valstybės pradžią, pilnutinės nepriklausomybės ir savistovumo paskelbimą visam ano meto pasauliui. Arba, kad ir Žalgirio mūšio pergalė prieš 475 metus. Ar čia nėra be galo svarbus, be galo reikšmingas įvykis mūsų tautai? Juk tą dieną buvo sėkmingai ir galutinai užbaigta virš 150 metų trukusi lietuvių tautos kova su vokiečių imperija.

Toliau, 1795-tais, 1831-mais ir 1863-čiais sukilėliai prieš Lietuvos okupantą (kuris tada buvo tas pats, kaip yra dabar) padarė atitinkamus pareiškimus, skelbdami Lietuvos suvereniteto atstatymą.

Lygiai, kaip dar ir mūsų atmintyje, 1941 metų birželio mėn 23 d. paskelbtas Lietuvos nepriklausomybės atstatymas, nepaliko mummyse didesnio atminimo ir mūsų tautinė šventė nepasidarė. Nes visų sukilėlių ir laisvės kovotojų padaryti

anie savistovumo pareiškimai išnyko kovų už laisvę pralaimėjimuose.

Tuo tarpu Vasario 16-sios pareiškimas, įvykis, kurio gyvais liudininkais dar ne vienas esame, tapo kūnu, tapo tautos laisvės atsiėkimo simboliu. Mes patys stebėjome ir išgyvenom laisvės džiaugsmą, laisvės kūrybą, tautinį stiprėjimą, entuziazmą, kultūrinę ir ekonominę pažangą, tautos pilnutinį subrendimą ir išsivystymą. Nes jeigu skelbiant Lietuvos nepriklausomybę 1918 metais mūsų tauta buvo tik bebundanti, tai tie 22 nepriklausomo gyvenimo metai sucementavo ir pilnutinai sulipdė lietuvių tautą į vieną ir stiprų vienetą. Nepriklausomoje Lietuvoje išaugusi tautos dalis galutinai ir visiems laikams nusikratė surusėjimo bei sulenkėjimo pavojaus ir at rado save.

Vasario 16-tosios pasekmes mes dar šiandien jaučiame čia išėivijoje, o dar daugiau - tauta tėvyneje.

Šiandien Lietuvoje yra užginta

minėti Vasario 16-tąją, Lietuvoje auga naujos kartos, kurios okupanto pastangomis apie Vasario 16-tąją težino iš istorijos knygų, pristančių tą šventę labai skirtingoje šviesoje. Šiandieną mūsų tautos pastangos ir noras siekti vėl laisvos Lietuvos atstatymo, savo esme remiasi į Vasario 16 dienos aktą ir nepriklausomo gyvenimo laikotarpį.

Lietuvių Charta sudaryta išėivijoje ir siekianti visus išėivijos lietuvius suburti į vieną vienetą - Lietuvių Bendruomenę - pateikia visą eilę nurodymų, gal net reikalavimų, kuriais vadovaudamiesi mes turime ne tik patys išlikti gerais lietuviais, bet ir savo ateinančias kartas tokiais išauginti. Šios chartos 12-tame poskyryje yra sakoma: "Lietuvio tautinė šventė yra vasario 16 diena".

V. Neverauskas
ALB KV Pirmininkas

LIETUVIŠKOS SPAUDOS RĖMĖJAI
YRA SAVOS TAUTOS GYNĖJAI

LIETUVOS AIDAS

Šis žurnalas yra Lietuvos tautos sąjūdo organas. Jis turi būti plačiai skelbiamas ir plačiai paplitęs. Jis turi būti plačiai skelbiamas ir plačiai paplitęs. Jis turi būti plačiai skelbiamas ir plačiai paplitęs.

Vilnius, antradienis, 1918 m. vasario mėn. 19 d. 6 metų

LIETUVOS TARYBA
skelbia

Lietuvos nepriklausomybę

Lietuvos Taryba savo posėdyje vasario m. 16 d. 1918 m. vienu balsu nutarė kreiptis į Rusijos, Vokietijos ir kitų valstybių vyriausybes šiuo pareiškimu:

Lietuvos Taryba, kaip vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdamos pripažintą tautų apsisprendimo teisę ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugsėjo m. 18-23 d. 1917 metais, skelbia atstatanti nepriklausoma, demokratiniais pamatais sutvarkyta Lietuvos valstybę su sostine VILNIUJE ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis.

Drauge Lietuvos Taryba pareiškia, kad Lietuvos valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti kiek galima greičiau susauktas Steigiamasis Seimas, demokratinio būdu visų jos gyventojų išrinktas.

Vilnius, vasario 19 d. 1918 m.

Lietuvos Tarybos nariai:

Dr. J. Basanavičius, K. Bizauskas, M. Biržiška, S. Banaitis, P. Dovydasis, St. Katrius, P. Klimas, D. Malinauskas, V. Mironas, St. Narutavičius, A. Petraitis, Dr. J. Šaulys, K. Šaulys, J. Šernas, A. Stulgaitis, A. Smetona, J. Smilgėvičius, J. Stulgaitis, J. Valiūnaitis, J. Vileišis.

Vilniuje ejęs dienraštis Lietuvos Aidas taip paskelbė
1918 m. vasario 19 d., Lietuvos nepriklausomybės atstatymo aktą.

Kun. Juozas Šeškevičius

AUKSINIS BAŽNYČIOS JUBILIEJUS

Siais metais Vasario 16 dieną kartu su Lietuvos Nepriklausomybės Švente, minime auksinį mūsų bažnyčios Jubiliejų. Šis jubiliejus mums lietuviams ypač brangus. Bažnyčią pastatė mūsų tėvai ir seneliai. Pastatė pirma, negu sau pasistatė, kad ir kuklius, gyvenamus namelius. Bažnyčios statybai aukojo pirmuosius Brazilijoje labai sunkiai uždirbtus centus. Bažnyčios pamatuose įmūrytas ne vienas jų ir tuometinio lietuvių kapeliono kun. Benedikto Suginto prakaito lašas. Per penkiasdešimt metų, čia buvo palaiminta daug lietuviškų moterų, pakrikštyta daug svetimame krašte gimusių lietuvių vaikų. Daug lietuvių su maldomis ir raudomis buvo išlydėta amžinybėn. Čia lietuvis jėškojo dvasinės paguodos ir stiprybės, prašė palaimos ateities planams, čia apverkė savo vargus ir vėl kėlėsi sekančiam žingsniui. Tad visi paminėjime galimai iškilmingiau ir prasmingiau šią sukaktį. Paminėjime ne tik išorinėmis apeigomis, bet ir atsinaujinkime dvasioje, kad sunkiu senelių vargu pastatyta šventovė dar būtų reikalinga ateinančioms lietuvių kartoms.

V. ZELINA bažnyčios šventinimo dieną 1936 metais

Prel. Pijus Ragažinskas

PIRMOSIOS PIETŲ AMERIKOJE LIETUVIŲ ŠVENTOVĖS

AUKSINIS JUBILIEJUS Istorinė diena

Šių metų vasario mėnesio 16 dieną sueina 50 metų kai buvo pašventinta São Paulo mieste, Vila Zelinos priemiesty, pirmoji Pietų Amerikoje, lietuvių katalikų šventovė. Tai buvo džiaugsmo diena tiems, kurie rūpinosi jos statyba, ir tiems, kurie jos darbus rėmė kukliais, sunkiai uždirbtais milreisiais.

Vila Zelinon dar niekad nebuvo susirinkę tiek lietuvių, kaip šią iškilmių dieną. Šventovė skendo žmonių minioje.

Šventinimo apeigoms atlikti atvyko São Paulo arkivyskupo pagalbininkas, vyskupas Dom José Affonseca da Silva. Prie naujos šventovės jo laukė tūkstantinė minia lietuvių su kolonijos kapelionu kun. Benediktu Sugintu, Lietuvos konsulu Povilu Gaučiu, statybos komitetu, svečiais.

Vyskupas procesijos lydymas įeina šventovėn. Jungtinis choras, muziko J. Stankūno diriguojamas, gieda "Ecce sacerdos". Po pašventinimo vyskupas taria

nuoširdų sveikinimo žodį, gėrėdamasis lietuvių katalikų pastangomis pasistatyti Pietų Kryžiaus padangėje šventovę. Mišias atnašavo vyskupas Dom José. Nevienam pamaldų dalyviui per veidą riedėjo džiaugsmo ašara. Šios dienos iškilmės atrodė tik graži svajonė, sapnas, kad taip toli nuo Tėvynės, už jūrų marių, giedame ir meldžiamės gimtąja kalba, nuosavoje šventovėje.

Kur statyti?

Buvo siūlomos dvi kaimyninės vilos: Vila Bela ir Vila Zelina. Tiek vienos, tiek kitos žemės savininkai buvo suinteresuoti šventovės statyba. Jie gerai žinojo, kad paaukotas šventovei žemės gabalas pakels visos vilos žemės kainą. Vila Belos lietuviai pageidavo, kad naujas lietuvių religinis centras būtų Vila Beloje. Ypač turint dėmesyje, kad jau čia buvo pastatyta ir veikė DLK Vytauto vardo mokykla, kurioje sekmadieniais apylinkės lietuviams būdavo laikomos pamaldos. Bet geresnes sąlygas davė Vila Zelinos savininkas Soares Monteiro Filho. Prie paaukoto žemės sklypo dar pridėjo 80 tūkstančių plytų.

Šia proga primintina, kad Vila Zelinos savininkas buvo žmoniškas, savo pirkėjams. Jei kuri šeima, dėl ligos ar kitos priežasties, negalėdavo sumokėti sutarto

KUN. BENEDIKTAS SUGINTAS

V. Zelinos bažnyčios idealizatorius ir statytojas, miręs Čikagoj, JAV-bėse, 1972 m. balandžio 20 dieną.

AUKA PRISIDĖK PRIE LIETUVIŠKOS SPAUDOS IŠLAIKYMO

RESTORANAS

VIKTORAS LUKAVIČIUS
Savininkas

Lietuviški ir europietiški valgiai
MALONUS PATARNAVIMAS

Rua Espirito Santo, 118 - Tel. 441.6848
SÃO CAETANO DO SUL

ADVOCACIA E IMÓVEIS

EDSON DEOMKINAS

Direito CIVIL - Dir. CRIMINAL ||| COMPRAS - VENDAS -
Direito TRABALISTA   FONE: 449-4379   ADMINISTRAÇÃO DE BENS
Av. Novo Horizonte, 213 - Conj., 2 - Vila Sacadura Cabral - S. André

mokesčio kelet mėnesių ar net metus, niekada nelauždavo sutarties. Buvo tolerantingas, jaukus darbo žmogui.

O kaip su lėšomis?

Didelė statyba reikalauja daug lėšų. Iš kur jas paimti? Lietuviai naujakuriai, ypač po nusiaulėjusio Braziliją ekonominio krizio, bedarbės, sunkiai kūrėsi. Kučių pajamų neužreko. Dėmesys statybos komiteto krypė Lietuvon ir Šiaurės Amerikon. Šį uždavimą atlikti pasiryžo nežinantis nuo vargšo kun. Benediktas Sugintas. Jam išvykus Lietuvon ir Amerikon, atvyko jį pavaduoti kun. B. Bumša.

Kaip pavyko rinkti pinigų Š. Amerikoje šiuo karu neturint konkrečių davinių, nes kasos knyga, susirinkimų protokolus, aukų knygą, kun. B. Sugintas grįždamas Lietuvon, išsivežė su savim, kaipo dokumentų šaltinius panaudoti būsimai knygai apie savo vėlavą Brazilijoj. Lietuvoj knygos neparašė ir išvežti dokumentai nebuvo gražinti. Gal būtų anais metais leidžiamoj lietuviškoj spaudoj, Brazilijoj, buvo skelbiamas apyskaitos.

Iš Amerikos parvežtų pinigų neužtekėjo statybos išlaidoms apmokėti. Už tai ir šventinimo dieną šventovė dar buvo be grindų, sienos be tinko, be varpų, be vargonų. O skulptūras daug, išskirstytos išimokėjimui per 10 mėnesių.

Statybos darbus ir pinigų rinkimą trukdė komiteto narių tarpe kilę nesutarimai. Daugiausia dėl asmeniškų ambicijų. Visuomenė netgi buvo pasidalinus. Kilusieji ir susipratimai ir rietenos pasiekė kurią. Lukentėjo kun. B. Sugintas. Turėjo grįžti Lietuvon. Jo pakeisti 1936 m. rugpjūčio mėn. 15 d. atvyko kun. Pijus Ragažinskas.

Nuosavybės savininkas

Šventovės statybai dovanotas žemės sklypas buvo paminotą užregistruotas Lietuvių Rymo Katalikų Šv. Juozapo Bendruomenės vardu.

Jubiliejus – tai kryžkelė, duodanti progos įvertinti nueitą kelią ir mesti metmenis ateičiai. J. E. vyskupo P. Baltakio apsilankymo proga, programoj numatyta eilė susirinkimų, dalyvaujant garbingam svečiui. Šie susirinkimai bus gera proga pažvelgti į pagrindines mūsų veikimo nesėkmės priežastis.

AUKA PRISIDĖK PRIE LIETUVIŠKOS SPAUDOS IŠLAIKYMO

Dra. HELGA HERING

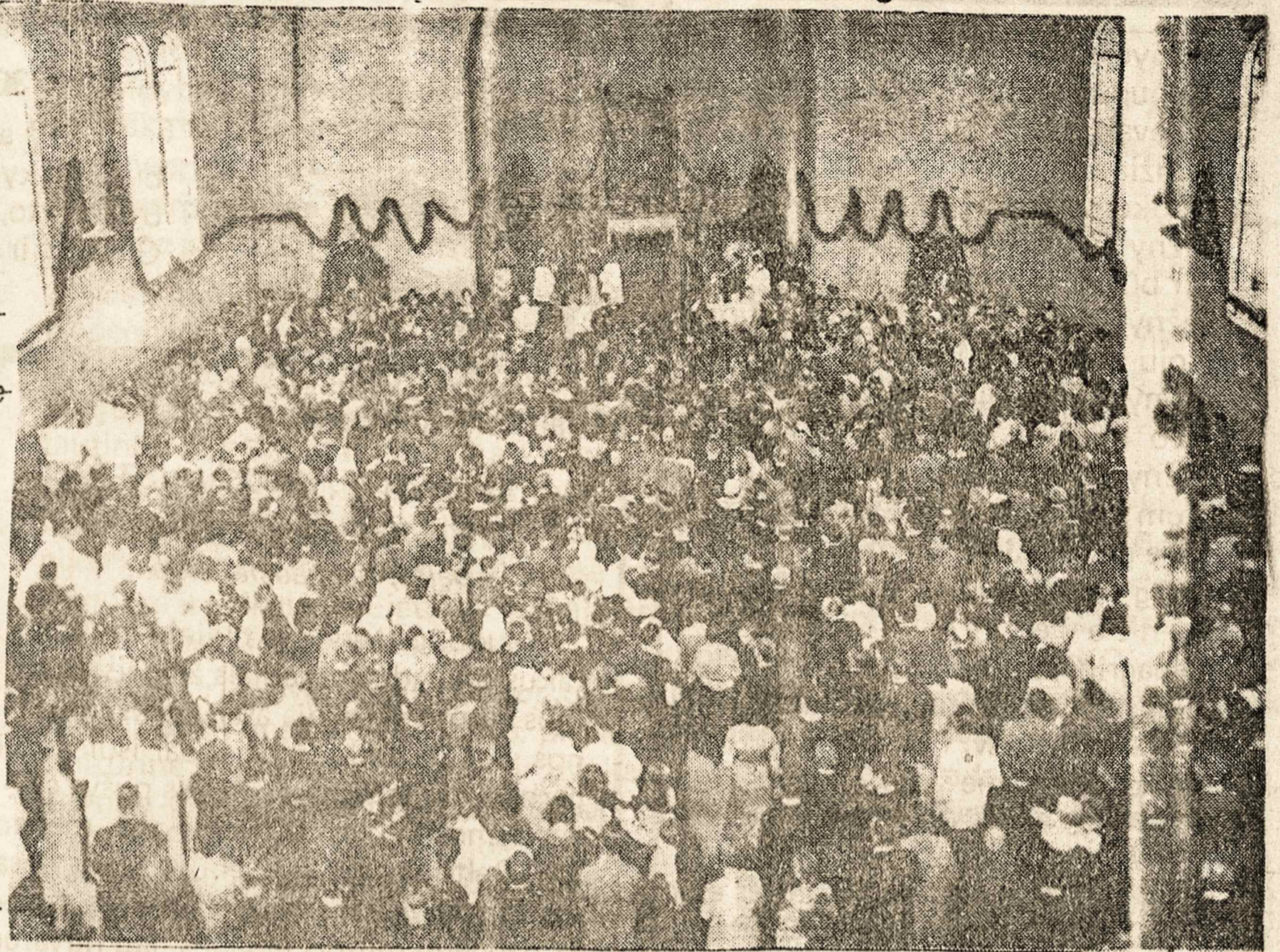
MÉDICA – GYDYTOJA

HOMENS SENHORAS CRIANÇAS

Rua Quartim Barbosa, 6 – B. do Limão
Fone: 265-7590

De 2a a 6a, das 8 às 12 hs. e das 14 às 18 hs.

KALBAMA LIETUVIŠKAI

Bažnyčios šventinimo apeigas atlieka S. Paulo arkivyskupas Dom José Gaspar de Affonseca e Silva

BAŽNYČIA IR... AŠ

Lietuvių šv. Juozapo bažnyčios (su mažąja b) jubiliejus mus skatina arčiau susipažinti su Katalikų, arba Visuotine, Bažnyčia (su didžiąja B) Taigi, nuo medžiaginės, mūsų tėvų bei senelių statytos bažnyčios, žvilgsnis turi krypti į Visuotinę, Kristaus įsteigtą, Kristaus patatytą, Bažnyčią. Jug vien tik kad priklausome šiai, Katalikų, Bažnyčiai, galime tinkamai švęsti ir mūsų medžiaginės bažnyčios statybos 50-metį.

Visi žinomekkas yra V. Zelinos šv. Juozapo bažnyčia; ir kas, kada, kaip, iško ją statė. Bet kas yra ana, Kristaus statyta (ir, deja, dar nebaigta.) Visuotinė arba Katalikų Bažnyčia? Ir tai reikia žinoti. Juk mes jai priklausom, esam jos nariai. Ir kas sekmdienį ją "išpažįstam"...

Tai kas ta Visuotinė Bažnyčia? Gal kai kas ir labai lengvai rastų atsakymą, kaip čia vietiniai, šiaudiniai ir paviršutiniški krikščionys, visai nei negalvodami, tuoj atrėžia: "A Igreja somos

nos". Atsirastų gal ir daugiau, ir įvairių, atsakymų. Betgi, manau, iš jų visų ir čia išryškėtų tas mūsų tikėjime samoningumo trūkumas. Jug Bažnyčia – tikėjimo dalykas. Ir mes, kaip minėjau, ją "išpažįstame" tikėjimo išpažinime.

– Tai pats pasakyk, kad mums nereikėtų veltui galvą kvaršinti...

O vistik imsiu ir nesakysiu. Juk tai... paslaptis.

Taip, Vatikano II Susirinkimas, ilgai išstudijavęs ir "siekdamas aiškiau atskleisti tikintiesiems ir visam pasauliui Bažnyčios prigimtį ir visuotinę paskirtį", priėjo išvados, kad Bažnyčia – paslaptis.

Ir išleido pagrindinę Konstituciją LUMEN GENTIUM, kuri kalba vien tik apie Bažnyčią, ir kurios pirmasis skyrius užvardintas kaip tik "Bažnyčios paslaptis".

Kodėl, kaip, kokia paslaptis, būtent, kas tikrai yra Bažnyčiz – tai kitas mūsų tikėjimo punktas, kurį šiais samoningumo metais turime įsisąmoninti.

Čia tik du, labai konkretūs, bruožai.

CHOPPERIA
ALEXCHOPP LTDA.

CHOPP – PIZZA – QUEIJOS – FRIOS

RESERVAS PARA FESTAS – MUSICA AO VIVO

Rua SOLON 1062 – Bom Retiro – Tel. 223-2333

Bažnyčia, sako Vatikano Konstitucija, "jau nuo pasaulio pradžios buvo ženklais pavaizduota". Ir dabar "jos esmę atskleidžia įvairūs palyginimai", kuriuos tas dokumentas pamini. Taigi:

Bažnyčia yra a v i d è, kurios vienintelės ir būtinos durys yra Kristus.

Bažnyčia yra k a i m e n è, kurios ganytoju pasiskelbė būsią pats Dievas.

Bažnyčia yra Dievo dirbama žemė, arba Dievo d i r v a.

Bažnyčia yra Dievo p a s t a t a s (sakytum p i l i s 0: taigi Dievo namai, kuriuose gyvena Jo š e i m a; Dievo p a d a n g t è žmonių tarpe; garbinga Dievo š v e n t o v è ...

Nenagrinėjant kitų "palyginimų", o tik žvelgiant į šį pastarąjį, girdime pirmąjį popiežių apaštalą šv. Petrą, sakant, kad "Mes patys esame šioje žemėje naudojami kaip g y v i a k m e n y s Dievo šventovės statybai" (1 Petr 2,5).

Taigi, šv. Petro žodžiais, Tu ir aš esame g y v i a k m e n y s Dievo Šventovės — Bažnyčios statybai.

Tai aš esu a k m u o (ar p l y t a) reikalingas šiai statybai. Ir esu g y v a s akmuo.

Jei esu tvirtas akmuo, tai tvirtai prisidėsiu prie pastato tvirtumo; jei tik koks kalkinis (ar sukalkėjęs akmuo), ar jau suskilusi plyta, yra pavojus, kad pastate atsivertų plyšys. O jei visiškai išvirtęs, ar iš pastato išverstas akmuo — kokia spraga visoje statyboje. ...

Pastačius medžiaginę bažnyčią, galima atsikvėpti ir ilsėtis; arba, mūsų atveju, prieš 50 metų mūsų protėvių statyta bažnyčia galima — ir reikia — džiaugtis ir ja naudotis, tik padedant ją išlaikyti.

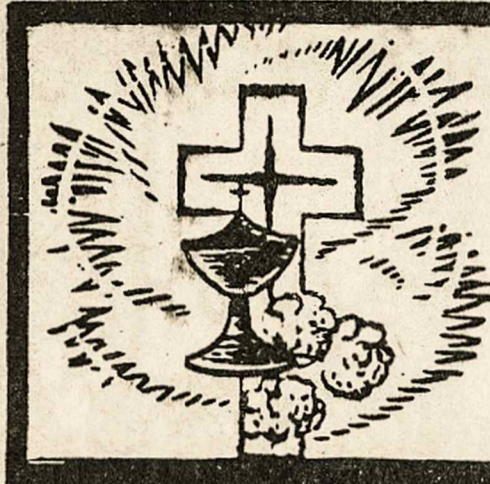
O kaip su manim pačiu, gyvy Bažnyčios akmeniu? Juk čia statyba dar nebaigta — ji tęsiasi, ir vyks iki grabo lentos.

Jei esu Visuotinės Bažnyčios tikrai g y v a s a k m u o, tai būsiu didelis ramstis ir ir mūrinei mūsų bažnyčiai bei lietuvių parapijom. O jei tik suaižėjusi plyta, suskilęs, ar net iš pastato visiškai iškritęs akmuo, tai niekam netikęs — nei Dievui, nei Tėvynei.

O kaip su Bažnyčios naujais akmenimis, naujom plytom — su mūsų lietuviškuoju jaunimu? Su jaunimu Katalikų Bažnyčioje ir mūsų lietuviškose parapijose?

Čia — kitas klausimas, nemažiau opus.

Kun. Pranas Gavėnas

Halina Mošinskienė

PRISIMINIMŲ ATOŠVAISTĖJE

"... Žydėjai linais mano Lietuva balta, balčiausia lelija..."

Raudonos aguonos nuliejo mylimus takus pražydusios lepiais žiedais. Sunkios varpos svyruoja ašarų druskos pilnos. Senų ažuolų likučiai dar išdidi kelia garbanotas viršūnes, o senos pušys svyrudamos lieknos ir tiesios ošia, menančios Baltijos ošimą — senų senovės pasaką. Pro kalnus ir marių siautulius skrieja daugelio mintys atgalios, jau nuvargusios, sutemų gyvenimo dienų susimastyje ir nenuslopinančio ilgesio miglose. Mano Lietuva! Mano tėviškės tylus kampe!

... Vasaris dulkina su vėju taiesniegą, tai lijundra... bet kyla vėliavos priemonų. Groja orkestrai, žygiuoja jaunimas, kariuomenė, seni veteranai, visų akys spinduliuoja nežiūrint amžiaus, veiduose šypsenos... raukšlėmis nurieda ašara ne skausmo, bet didelio džiaugsmo — LIETUVA LAISVA! — Pati gražiausia šventė VASARIO 16-ji!

Plėšia vėtra iš rankų nešamą trispalvę, bloškia į veidus šaltus sniego gūsius, slysta batukai, botai, bet jaunimas žygiuoja išdidus. Ir taip gaudžia visi miestų miesteliai tą dieną, ir sostinė, ir bažnyčių varpai skamba iškilmingai... ir džiūgauja Lietuva savo laisvę atgavusi — nuo paties mažiausio iki senuko invalido.

Niekas neįtūtė tada jokios skriaudos, ar tai būtų tokia ar kitokia valdžia, bet ji buvo sava — ir Lietuvos vyriausybę visi gerbė.

Menu tą 1940 metų negandą. Menu ir paskutiniuosius 1941 metus, kai buvo uždrausta minėti iškilmingai tą dieną. Bet gimnazijose ir mokyklose buvo paskelbtas konkursas kiekvienai klasei paruošti vinjetę — t.y. tokį paveikslą,

30-TOS DIENOS MIŠIOS

už a. a. SIMONĄ KUZMICKĄ, bus atlaikytos sekmadienį, vasario 23 dieną, 8 val. ryto, šv. Kazimiero parapijos koplyčioje. Gimines ir bičiulius kviečiame dalyvauti.

Duktė Aldona Žutautienė ir šeima

kuris atvaizduotų moksleivių nuotaiką "naujam režimui". Man tais metais teko labai silpnų mokinių, beveik 2/3 antramečių auklėtojos pareigos. Kaip visi antramečiai, jie buvo labai abejingi mokslo kartojime. Visada "sienos žurnale" paskutinieji. Ne todėl, kad būtų negabūs ar tinginiai, bet apatiški. Paskelbiau jiems tą konkursą. Nereagavo. Jokių sugestijų nedaviau, tik aiškiai pasakiau: "Vinjetė turi būti paruošta iki nustatytos datos". Visi tylėjo.

Kai po Vasario 16-sios dienos visose klasėse buvo iškabintos vinjetės ir paskelbtas konkursas, mano auklėtiniai laimėjo I-ją premiją. Žinau, kad ją pamačiusi pati nustebau visa kompozicija. Šiandieną negalėčiau tiksliai jos nusakyti, bet menu, kad tai buvo javų auksinių pėdų vainikuose apglėbta saulė, ir toliau šuoliuojantis Vytis jos spinduliuose. Didžiulėmis raidėmis įrašas: ... Iš praeities tavo sūnūs te stiprybę semia...".

Taip mano patys "negabiausieji" laimėjo pirmąją premiją. Aš vos galėjau savo akimis tikėti, kai kiti garbino "tėvą Staliną", citavo Salomėjos Nėries pagarbą Leninui ir pan. — O taip buvo.

Kaip matome, nematomas grūdas daug tvirtesnį vaisių aėša, kaip tie puošnūs tuščių pastangų laimėjimai. Tik gyvenimą išgyvenę turi drąsos pasisakyti.

Vasario 16-sios proga sveikinu visus savo tautiečius Brazilijoje ir Lietuvoje.

Tegyvuoją mummyse iki grabo lentos LIETUVA! — Drąsiai, be abejonių, reikalaujant jos laisvo apsisprendimo ir absoliučios NEPRIKLAUSOMYBĖS.

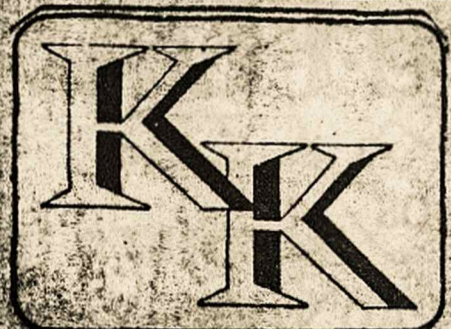
Už lietuvišką knygą ir spaudą lietuviai tiek daug kovojo ir kentėjo. Dabar lietuviška knyga stovi ir dulka kloškų lentynose, laukdama, kol kas ją nupirks.

A. SLIESORAITIS — G. BAČELIS

AUTO POSTO

N. S. DAS GRAÇAS LTDA

Rua Chavantes, 211
Pari — Tel. 93-6294

Kayres, Kairys & Cia. Ltda.

INDÚSTRIA DE PEÇAS
LINHA MERCEDEZ BENZ

"Fones: 271-1173 e 271-4652

R. SUZANA, 961 - CEP 03223 - Jardim Independencia - S. Paulo

PASTANGOS DĖL LIETUVOS LAISVĖS

VLIKO žodis Vasario 16 proga

Vasario 16 dieną prieš 68 metus Lietuvos Taryba Vilniuje paskelbė Lietuvos valstybės atstatymą demokratiniais pagrindais. Lietuvos žmonių pasiaukojimu šalies nepriklausomybė buvo įgyvendinta. Tačiau neilgai džiaugėmės Laisvos Lietuvos gyvenimu: ji vėl tapo Sovietų Sąjungos ir nacių Vokietijos suokalbio auka, ir šiandien Lietuva neša sunkų sovietinės okupacijos jungą.

Nepaisant to, Lietuvos žmonės įvairiais būdais priešinosi primestam režimui bei svetimai ideologijai, ir stengiasi išlaikyti savo kultūrą bei tautinę tapatybę.

Šitas Lietuvos žmonių pastangas stebi laisvojo pasaulio valstybės bei lietuvių išeivija ir stengiasi jiems padėti.

Jungtinių Valstybių Kongresas pernai, kaip ir jau daugelį metų, surengė Vasario 16 minėjimą, kurio metu eilė kongreso narių savo kalbose iškėlė Lietuvos žmonių priespaudą sovietų okupacijoje. Prezidentas Reaganas tą dieną paskelbė proklamaciją, kurioje pareiškė viltį, kad laisvė Lietuvai bus vėl sugražinta. Valstybės sekretorius George Shultz, kaip ir kiekvienais metais, pasiuntė Lietuvos diplomatiniam atstovui, Lietuvos pasiuntinybės Charge d'Affaires dr. Stasiui A. Bačkiui sveikinimą, kuriame pažymėjo, kad Jungtinės Valstybės yra įsipareigojusios laikytis principo, kad Pabaltijo žmonės turi turėti laisvę nuspręsti savo likimą be svetimųjų kišimosi. Prezidentas Reaganas birželio 14 paskelbė Pabaltijo Laisvės dieną, atžymėdamas 45 metų sukaktį nuo to laiko kai Jungtinės Valstybės atsisako pripažinti Lietuvos, Latvijos ir Estijos įjungimą į Sovietų Sąjungą, ir primindamas žiaurias Pabaltijo žmonių deportacijas Sovietų Sąjungon 1941 birželio 14-17 dienomis.

Kanados vyriausybė, atsakydama į pasaulio lietuvių religinio kongreso manifestą pareiškė: "Kanados laikysena Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių atžvilgiu yra aiški: mes nepripažįstame de jure Estijos, Latvijos ir Lietuvos įjungimo Sovietų Sąjungon. Tokio nusistatymo buvo tvirtai laikomasi per pastaruosius 40 metų".

Šveicarijos vyriausybė, atsakydama į Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Valdybos pirmininko dr. Kazio Bobelio laišką taip pažymėjo: "Šveicarija niekada nepripažino trijų Pabaltijo valstybių inkorporacijos į Sovietų Sąjungą, ir neketina atsisakyti šio nusistatymo".

1985 m. liepos 26 d. Baltijos Tribunolas Kopenhagoje pasmerkė Sovietų Sąjungos neteisėtą įjungimą Lietuvos, Latvijos ir Estijos į Sovietų Sąjungą, kolonizaciją, tautinių, kultūrinių ir etninių savybių naikinimą, kviesdamas demokratinės vyriausybės kelti Pabaltijo valstybių okupacijos klausimą visuose tarptautiniuose forumuose ir reikalauti Lietuvai, Latvijai ir Estijai laisvės ir nepriklausomybės.

Taikos ir Laisvės Žygis Danijoje, Švedijoje ir Suomijoje savo eisenomis, plačia kultūrine ir politine programa, ir išvyka Baltijos jūroje sukėlė didelį susidomėjimą Lietuvos, Latvijos ir Estijos žmonių likimu ir rado platų atgarsį Europos spaudoje, radijuje ir televizijoje.

Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių klausimu įvairiomis progomis pasisakė D. Britanijos, Vak. Vokietijos bei Australijos parlamentų nariai, o dvidešimt vienas Vakarų Europos parlamentarų pasiūlė Europos Parlamentui rezoliuciją prašyti Europos tarybos ministerių komisiją, kad ji paragintų tarybai priklausančias vyriausybes informuoti Jungtinėje Tautose apie laisvo apsisprendimo teises ir žmogaus laisvės pažeidinėjimus Pabaltijo šalyse.

Trisdešimt penkių valstybių žmogaus teisių ekspertų konferencijos Ottawoj ir Kultūros Forumo Budapešte delegatams VLIKAS įteikė memorandumus apie žmogaus teisių pažeidinėjimus ir rašytųjų bei kitų kultūrininkų suvaržymus sovietų okupuotoje Lietuvoje.

Prezidentui Reaganui ruošiantis pasitarimui su Gorbačiovu Ženevoje, VLIKAS taip pat įteikė jam memorandumą, kuriame prašė jį iškelti Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės atstatymo klausimus Helsinkio Baigiamojo Akto ir Atlan-

to Chartos rémuose. Valstybės departamentas į tai taip atsakė: "Mes tęsiame dialogą žmogaus teisių tema ir žadame toliau kelti žmogaus teisių klausimus įvairiuose forumuose. Pabaltijo kraštų statusas yra svarbi šio dialogo dalis. Prezidentas yra tvirtai išreiškęs Jungtinių Valstybių nusistatymą paremti kiekvienos tautos teisę apspręsti savo likimą. Remdamiesi šiuo principu, mes atsisakome pripažinti Pabaltijo kraštų prievartinį įjungimą į Sovietų Sąjungą".

Toks Jungtinių Valstybių ir kitų šalių nusistatymas tepaskatina mus šios Vasario 16 proga padidinti savo pastangas dėl Lietuvos nepriklausomybės atstatymo ir ypač aktyviai paremti VLIKO, kartu su latviais ir estais, ruošiamoje politinėje akcijoje, ryšium su įvyksiančia Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo peržvalgos konferencija Vienoje, 1986-ais metais.

VYRIAUSIAS LIETUVOS
IŠLAISVINIMO KOMITETAS

Jonas Minelga

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI

Po visą Lietuvą, po visą
Dangun trispalvės žydrios kilą.
Dainavo Nemunas, Dubysa
Laisvos tėvynės džiaugsmą gilų.

Žygiavo gretos savanorių,
Karių pulkai paraduos éjo...
Kai linko keliai prie altorių —
Laimingą tėviškę regėjom.

Prie kapo savo brolio — kario
Trimitam gaudžiant kaupém ryžtą!
Valio, Šešiolikta Vasario, —
Vergijos dienos tenegrįžta!

Per visą Lietuvą, per visą
Gaili rauda šiandien nuplaukia.
Vaitoja Nemunas, Dubysa...
Kovon! Kovon! — tėvynė šaukia.

KULTŪRINIS KAZIMIERINIS FONDAS —
FUNDO CULTURAL CASIMIRIANO

1. Kazimierinių Metų Ruošos komitetas	Cr. 1.000.000
2. N.N. Poeto Venancijaus Ališo atminčiai	Cr. 5.000.000
3. Šv. Kazimiero p-ja T.Jono Bružiko, SJ, atminčiai	Cr. 1.000.000
4. Kun. Dr. J. Prumskis MŪSŲ LIETUVAI	Cr. 2.240.000
5. Jadv.Grigenė (USA) Marytės Bumblienės atminčiai	Cr. 557.000
6. S. Paulo "Palangos" skautai	Cr. 200.000
7. Alg.Baužys a.a. Juozo Baužio atminčiai	Cr. 2.000.000
8. Antanas Gaulia MŪSŲ LIETUVAI	Cr. 1.000.000
9. Vaclovas Kontautas	Cr. 50.000
10.G. Bačelio ir A. Sliesoraičio vardu	Cr. 500.000

PAGERBKIME SAVO MIRUSIUOSIUS
Į RAŠYDAMI JUOS Į KK FONDA

Advokatas

ALFONSAS ALIONIS

OAB S/P 43890

Advogado - Contador

Av.Prestes Maia,241 - 7º and. cj.709

CEP 01031 - Centro - São Paulo

Telefones: 228-7088 escrit.

918-2196 resid.

MŪSŲ ŽINIOS

VYSKUPO LANKYMOSI PROGRAMA

VYSKUPO ATVYKIMAS

Vyskupas atvyksta vasario 14 dieną 10 val. ryto (ne vakaro, kaip pirmiau buvo paskelbta) Guarulhos aerouostas – Varig skridimas nr. 873. Pirmas susitikimas su Vyskupu bus 14 d., penktadienį 19,30 val. Vila Zelinos bažnyčioje.

Vasario 15 d., 18 val. Vyskupo susitikimas su lietuviais S. Miguel kolegijos koplyčioje; šv. Kazimiero paveikslas pašventinimas V. Zelinos bažnyčioje.

Vasario 16: iš ryto – susitikimo tęsinys; po pietų – Vasario 16-tosios ir bažnyčios jubiliejaus minėjimas:

– 15 val.: iškilmingos pamaldos V. Zelinos bažnyčioje;

– po pamaldų: Minėjimas seselių pranciškiečių salėje. Vakare – ateitininkų susirinkimas.

Vasario 17 d., 10 val.: kunigų susitikimas su Vyskupu šv. Kazimiero parapijos patalpose.

Vasario 18 d., 20 val. Vyskupo susitikimas su Brazilijos Lietuvių Bendruomenė šv. Kazimiero p-jos salėje.

Vasario 19 d. 20 val. Vyskupo susitikimas su Brazilijos Lietuvių Sąjunga.

Vasario 21, 22 ir 23 Lituanikoje Rekolekcijos ir Lietuvių Katalikų konferencija su Vyskupu. (Norintieji dalyvauti įsirašo iš anksto).

Vasario 23 d., 12 val. šv. Mišios, Archyvo pašventinimas ir pietūs Lituanikoje. (Neturintiems savo sūsisiekimo priemonių bus autobusas. Norintieji dalyvauti pietuose prašomi pakvietimus įsigyti iš anksto).

Vasario 24 ir 25 Vyskupo susitikimas su Peruibės lietuviais.

Vasario 26, 27 ir 28 Vyskupo susitikimas su Rio de Janeiro lietuviais.

Kovo 1 d., 19 val.: iškilminga jubiliejinė Vakariėnė – Vyskupo išleistuvės.

Kovo 2 d.: šv. Kazimiero šventė Mokoje.

Kovo 4 d.: Vyskupo išlydėjimas į Montevideo (16,30 val., skrydis Pluma nr. 502).

DR. PAULO ŠLEPETYS

CIRURGIA PLÁSTICA
ESTÉTICA E REPARADORA
LIPOASPIRAÇÃO

Rua Augusta, 2.709 – Conj. 32
Fone: 881-8077 – Hor. 12–18 h.
KALBAMA LIETUVIŠKAI

SVEIKINAME VYSK. PAULIŲ A. BALTAKĮ, OFM
LIETUVIAMS KATALIKAMS IŠEIVIJOJE SKIRTĄ GANYTOJĄ

Vasario 16-tosios proga BRAZILIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ sveikina atsilankantį Ganytoją, Vysk. PAULIŲ A. BALTAKĮ, bei visus tautiečius ir, dėkinga Dievui, džiaugiasi lietuvių šv. Juozapo bažnyčios JUBILIEJUMI.

Vysk. Paulius A. Baltakis, O.F.M.

BRAZILIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ KVIEČIA

Visus savo narius dalyvauti susitikime su Vysk. Pauliu Baltakiu vasario mėn. 18 dieną, 20 valandą šv. Kazimiero Parapijos salėje.

Susitikimas bus viešas. Visi tautiečiai gali dalyvauti.

KOVO 2 DIENĄ METINĖ ŠV. KAZIMIERO ŠVENTĖ JO VARDU PARAPIJOJE

9 val. pamaldos portugališkai

16 val. LIETUVIŠKOS PAMALDOS
– procesija su Svėntojo statula
ir relikvija.

– MIŠIOS, kurias laikys J. E. Vysk. Paulius A. Baltakis
– trumpa meninė programa
– suneštinės vaišės.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS IR V. ZELINOS BAŽNYČIOS JUBILIEJAUS MINĖJIMAS VASARIO 16 D.

PROGRAMA

- 8 val. ryto – Vėliavų iškėlimas, Lietuvos vardo aikštėje Vila Zelinoje.
14,45 val. – Prie Laisvės Paminklo jaunimas padės vainiką ir visi dalyviai sugiedos Lietuvos Himną.
15 val. – Jubiliejinės mišios, šv. Juozapo lietuvių bažnyčioje. Laikys Jo Eksc. Vyskupas Paulius Baltakis, OFM.

Oficiali Dalis

- 16 val. – Seselių Pranciškiečių Salėje, R. Campos Novos, 157
Kalbės Jo Eksc. Vysk. Paulius Baltakis, OFM.

Meninė Dalis

Volungės Choras
Nemuno, Rūtelės ir Ratuko tautinių šokių grupės.
Gyvasis Paveikslas – Atliks Ateitininkų grupė.

DALYVAUKIME VISI – 16 VASARIO YRA MŪSŲ TĖVYNĖS
ŠVENTĖ